

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૨૪૫૦/૨૦૨૧

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિરઝર એસ. દેસાઈ

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા.	ના.
	હા	

=====

મંજુલાબેન દિપકકુમાર વાઘેલા

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ-

અરજદાર માટે શ્રી આશિષ બી. દેસાઈ.

પ્રતિવાદી નંબર ૧ માટે એ. જી. પી.શ્રી આદિત્ય દેવડા

પ્રતિવાદી નંબર ૪ માટે શ્રી એચ. એસ. મુનશો.

પ્રતિવાદી નંબર ૨,૩,૫ માટે સીધી બજવણી દ્વારા આપવામાં આવેલી સૂચના

=====

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિરઝર એસ. દેસાઈ

તારીખ:૨૧/૦૧/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. સંબંધિત પક્ષકારો વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલશ્રીોની સંમતિથી, આ બાબતને આજે જ આખરી નિકાલ માટે હાથ ધરવામાં આવે છે. રૂલ. વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી દાવડા તેમજ વિદ્વાન વકીલશ્રી શ્રી મુનશા સંબંધિત સામાવાળાઓ વતી રૂલની બજવણી માફ કરે છે.

૨. આ અરજી દ્વારા, અરજદારે આક્ષેપિત હુકમ તારીખ ૧૧.૧૦.૨૦૧૮ ને રદ અને બાતલ કરવા માટેની પ્રાર્થના કરી છે અને તેમના સર્ગવાસી પતિના આશ્રિત તરીકે અરજદારને કુટુંબ પેન્શન મંજૂર કરવા માટે વધુમાં પ્રાર્થના કરી છે. અરજદારે તેના પતિના અવસાનની તારીખ એટલે કે ૨૪.૭.૨૦૧૮ થી તમામ પરિણામી લાભો સાથે બાકી નીકળતી રકમ અરજદારને ચૂકવવાનો સામાવાળા સત્તાધિકારીઓને નિર્દેશ આપવા માટે વધુમાં પ્રાર્થના કરી છે.

૩. કેસની ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ દર્શાવેલ છે :-

૩.૧ અરજદાર સ્વ. દીપકકુમાર વાઘેલાના વિધવા છે જેઓ તાલુકા પંચાયત, આણંદ દ્વારા સંચાલિત અને સંચાલિત શાળામાં પ્રાથમિક શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવતા હતા. હાલના અરજદાર અને તેના પતિ, પરિણીત હોવા છતાં, તેમની વચ્ચે કેટલાક વિવાદો હતા અને તેથી, અરજદારે ક્રિમીનલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૭૩ ની કલમ ૧૨૫ હેઠળ ૧૯૮૨ ની ક્રિમીનલ પરચુરણ અરજી નં. ૭ ફાઇલ કરી હતી, જેને સક્ષમ કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને અરજદારને કેટલુંક ભરણપોષણ મંજૂર કરવામાં આવ્યું હતું. અરજદારે ક્રિ.પ્રો.કો. ની કલમ ૧૨૭ હેઠળ ભરણપોષણ વધારવા માટે પણ અરજી કરી હતી.

૩.૨ અરજદારના પતિએ વિદ્વાન પ્રિન્સિપાલ સિનિયર સિવિલ જજ, જૂનાગઢની કોર્ટ સમક્ષ હાલના અરજદાર વિરુદ્ધ હિન્દુ મેરેજ એક્ટની કલમ ૧૩ (૧)(એ) અને (બી) હેઠળ ૧૯૮૫ ની એચ.એમ.પી. નં. ૩ થી છૂટાછેડાની અરજી દાખલ કરી હતી. તારીખ ૨.૫.૨૦૦૭ ના ચુકાદા અને હુકમનામું દ્વારા, સદર અરજી મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને પક્ષકારો વચ્ચે છૂટાછેડાની હુકમનામું પસાર કરવામાં આવી હતી અને અરજદારના પતિને અરજદારને કાયમી ભરણપોષણ પેટે દર મહિને રૂ. ૩,૫૦૦/- ની રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

૩.૩ અરજદારે સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ ની કલમ ૯૬ હેઠળ ૨૦૦૭ ની રેગ્યુલર સિવિલ અપીલ નં. ૭૮ દાખલ કરીને છૂટાછેડાની ઉપરોક્ત

હુકમનામુને પડકારી હતી. ઉપરોક્ત અપીલમાં, અપીલ પેન્ડન્ટ હતી તે દરમીયાન, અરજદારના પતિનું તારીખ ૨૪.૭.૨૦૧૮ ના રોજ અવસાન થયું હતું અને ઉપરોક્ત હકીકત રેકૉર્ડ પર અને વિદ્વાન અપીલ કોર્ટના ધ્યાન પર લાવવામાં આવી હોવા છતાં, અપીલ કોર્ટે તારીખ ૩૦.૯.૨૦૧૯ ના ચુકાદા અને હુકમનામુ દ્વારા અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરી હતી અને ૧૯૯૫ ની એચ.એમ.પી. નં. ૩૯ માં વિદ્વાન પ્રિન્સિપાલ સિનિયર સિવિલ જજ, જૂનાગઢ દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૨.૫.૨૦૦૭ નો ચુકાદો અને હુકમનામુ રદ અને બાતલ કર્યા હતા. તેથી, છૂટાછેડાની હુકમનામુ રદ અને બાતલ થતાં, પરિણામી અસર એ થઈ કે અરજદાર અને તેના પતિ હજુ પણ પતિ-પત્ની રહ્યા.

૩.૪ આ પૃષ્ઠભૂમીમા, અરજદારે તારીખ ૧૨.૨.૨૦૧૯ અને ૧૨.૧૨.૨૦૧૯ ના રોજ રજૂઆતો કરી હતી અને ૨૦૦૭ ની રેગ્યુલર સિવિલ અપીલ નં. ૭૮ માં પસાર કરાયેલ તારીખ ૩૦.૯.૨૦૧૯ ના હુકમના આધારે કુટુંબ પેન્શનની માંગણી કરી હતી. સામાવાળા નં. ૫ એ આક્ષેપિત હુકમ તારીખ ૧૧.૧૦.૨૦૧૯ દ્વારા અરજદારનો કુટુંબ પેન્શનનો દાવો એવા આધારે નકારી કાઢ્યો હતો કે ગુજરનારે તેમના નામાંકનમાં , તેમના પુત્ર જસ્મીનનું નામ તેમના નોમીની તરીકે આપ્યું હતું અને ૧૯૯૫ ની એચ.એમ.પી. નં. ૩૯ માં વિદ્વાન પ્રિન્સિપાલ સિનિયર સિવિલ જજ, જૂનાગઢના તારીખ ૨.૫.૨૦૦૭ ના ચુકાદા અને હુકમનામુ મુજબ, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે અરજદાર અને તેના પતિ વચ્ચેના લગ્નજીવનનો અંત આણ્યો છે અને તેથી, અરજદારને ગુજનાર પતિના પત્ની કહી

શકાય નહીં. સદર હુકમ તારીખ ૧૧.૧૦.૨૦૧૯ માં જણાવેલ એક વધારાનો આધાર એ હતો કે ગુજનારે તારીખ ૧૫.૧.૨૦૧૩ ના રોજ સંબંધિત કચેરીને બાંહેધરી આપતી વખતે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે હાલના અરજદાર પ્રત્યેની તેમની જવાબદારી માત્ર ભરણપોષણ ચૂકવવા પૂરતી જ છે અને આ બાંહેધરી પેન્શન અને ગ્રેયુઇટી સંબંધે બંધનકર્તા નથી.

૩.૫ ઉપરોક્ત કારણો દર્શાવીને, અરજદારને કુટુંબ પેન્શનના લાભથી વંચિત રાખવામાં આવ્યા હતા અને તે રીતે અરજદાર આ કોર્ટ સમક્ષ ઉપસ્થિત છે.

જ. અરજદાર માટે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલશ્રી શ્રી દેસાઈએ રજૂઆત કરી હતી કે એ વાત સાચી છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે પક્ષકારો વચ્ચેના લગ્નજીવનનો અંત આણ્યો હતો અને છૂટાછેડાની હુકમનામું મંજૂર કરી હતી. જો કે, વિદ્વાન અપીલ કોર્ટે તારીખ ૩૦.૯.૨૦૧૯ ના ચુકાદા અને હુકમથી છૂટાછેડાની હુકમનામું રદ અને બાતલ કરી છે અને તેથી, એકવાર છૂટાછેડાની હુકમનામું રદ અને બાતલ થઈ જાય પછી, ગુજનાર પતિના કાયદેસર રીતે પરણેલી પત્ની તરીકેનો અરજદારનો હોદ્દો પુનઃસ્થાપિત થયો છે અને તેથી આજ દિન સુધી, અરજદારને ગુજનાર પતિના વિધવા કહી શકાય જાણે કે ક્યારેય છૂટાછેડા થયા જ ન હોય. તેથી, જ્યારે અરજદાર હજુ પણ ગુજનાર પતિના કાયદેસર પત્ની છે, ત્યારે તે તે તમામ લાભો મેળવવા માટે હકદાર છે કે જેના માટે અન્ય કોઈ કાયદેસર રીતે પરણેલી પત્ની / વિધવા હકદાર હોય.

૪.૧ ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, વિદ્વાન વકીલશ્રી શ્રી દેસાઈએ આક્ષેપિત હુકમ રદ અને બાતલ કરીને અરજી મંજૂર કરવા માટે પ્રાર્થના કરી હતી.

૫. પંચાયત સામાવાળા નં. ૪ માટે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલશ્રી શ્રી એચ. એસ. મુનશાએ, અરજીનો સખત વિરોધ કરવા છતાં, રેકૉર્ડ પરથી એ બતાવી શક્યા ન હતા કે વિદ્વાન અપીલ કોર્ટ દ્વારા છૂટાછેડાની હુકમનામુ રદ અને બાતલ કરવામાં આવી હોવા અંગેના ઉપરોક્ત પાસાને નિર્ણય લેનાર સત્તાધિકારી એટલે કે સામાવાળા નં. ૬ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો હતો. જો કે વિદ્વાન વકીલશ્રી શ્રી મુનશાએ એ બતાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો કે શરૂઆતથી જ, એટલે કે ૧૯૮૨ થી, અરજદારના પતિનું અવસાન થયું તે તારીખ એટલે કે ૨૪.૭.૨૦૧૮ સુધી, તેઓ અલગ રહેતા હતા અને તે રીતે, અરજદાર અને તેના પતિ વચ્ચેનો પતિ અને પત્ની તરીકેનો સંબંધ માત્ર કાગળ પર જ રહ્યો હતો. તેથી, તેમણે કોર્ટને સમગ્ર પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લેવા અને અરજી ફગાવી દેવા વિનંતી કરી હતી.

૬. મેં સંબંધિત પક્ષકારો માટે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલશ્રીોને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડની પરામર્શ કરી છે. એ એક અવિવાહિત હકીકત છે કે ૧૯૯૫ ની એચ.એમ.પી. નં. ૩૯ માં વિદ્વાન પ્રિન્સિપાલ સિનિયર સિવિલ જજ, જૂનાગઢ દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૨.૫.૨૦૦૭ ના ચુકાદા અને હુકમનામુ દ્વારા, અરજદાર અને તેના પતિ વચ્ચેના લગ્નજીવનનો અંત આણવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો. જો કે, ઉપરોક્ત હુકમને ૨૦૦૭ ની રેગ્યુલર સિવિલ અપીલ નં. ૭૮ દ્વારા પડકારવામાં આવ્યો હતો અને વિદ્વાન જ થી એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ,

જૂનાગઢે તારીખ ૩૦.૯.૨૦૧૯ ના ચુકાદા અને હુકમનામુ દ્વારા ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ છૂટાછેડાની હુકમનામુ અને સ્વ. પતિ દ્વારા દાખલ કરાયેલ કાઉન્ટર કલેમને રદ અને બાતલ કર્યા હતા, જેના પરિણામે ગુજનાર પતિના પત્ની તરીકેનો અરજદારનો હોદ્દો પુનઃજીવિત થયો હતો જાણે કે છૂટાછેડાની કોઈ હુકમનામુ ક્યારેય થઈ જ ન હોય.

૭. ઉપરોક્ત બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, અરજદારના પતિના અવસાનના કારણે, જો કે તે સંબંધિત સમયે, છૂટાછેડાની હુકમનામુ સામેની અપીલ પેઢિંગ હતી. જો કે, ઉપરોક્ત હકીકત કોર્ટના ધ્યાન પર લાવવામાં આવી હોવા છતાં, વિદ્વાન અપીલ કોર્ટે હુકમ પસાર કર્યો અને તે દ્વારા છૂટાછેડાની હુકમનામુ રદ અને બાતલ કરી અને તેથી, હુકમની તારીખથી, ગુજનાર પતિના કાયદેસર રીતે પરણેલી પત્ની તરીકેનો અરજદારનો મૂળ હોદ્દો પુનઃસ્થાપિત થયો હતો જાણે કે ક્યારેય છૂટાછેડા થયા જ ન હોય અને તેથી, કુટુંબ પેન્શન એ કાયદેસર રીતે પરણેલી પત્નીનો અધિકાર હોવાથી, જે તેના પતિના અવસાનના કારણે પત્નીની તરફેણમાં વહેવાનું શરૂ થશે, તેવો લાભ હાલના અરજદારને નકારવો જોઈતો ન હતો.

૮. તદનુસાર, હાલની અરજી મંજૂર કરવી આવશ્યક છે અને તે મંજૂર કરવામાં આવે છે. સામાવાળા નં. ૫ દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૧૧.૧૦.૨૦૧૯ નો આક્ષેપિત હુકમ રદ અને બાતલ કરવામાં આવે છે. એવું ઠરાવવામાં આવે છે કે અરજદાર તેના સ્વર્ગવાસી પતિના આશ્રિત તરીકે કુટુંબ પેન્શન તેમજ તેના

પતિના અવસાનની તારીખ એટલે કે ૨૪.૭.૨૦૧૮ થી તમામ પરિણામી લાભો મેળવવા માટે હકદાર છે.

અરજદારને જરૂરી દસ્તાવેજો સાથે અહીંના સામાવાળા નં. ૫ જિલ્લા પંચાયત, આણંદનો સંપર્ક કરવા અને કુટુંબ પેન્શન અને અન્ય પરિણામી લાભો માટે તેમનો દાવો મૂકવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે અને અરજદાર પાસેથી જરૂરી દસ્તાવેજો મળ્યા પછી, સામાવાળા નં. ૫ તાલુકા વિકાસ અધિકારી, જિલ્લા પંચાયત, આણંદ તેમજ સામાવાળા નં. ૨ – પેન્શન અને પ્રોવિડન્ટ ફંડ નિયામકશ્રીને એકબીજાના તાલમેલમાં કામ કરવા અને અરજદારની હકદારી મુજબ કુટુંબ પેન્શનની રકમ તેમજ તમામ પરિણામી લાભો પર વિચારણા કરવામાં આવે અને જે તારીખે અરજદારના પતિનું અવસાન થયું હતું એટલે કે ૨૪.૭.૨૦૧૮ થી ચૂકવવામાં આવે તેની ખાતરી કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે, કારણ કે ૨૦૧૭ ની રેગ્યુલર સિવિલ અપીલ નં. ૭૮ માં વિદ્વાન જ થી એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ, જૂનાગઢ દ્વારા તારીખ ૩૦.૯.૨૦૧૯ ના ચુકાદા અને હુકમનામું દ્વારા પસાર કરાયેલ ચુકાદા અને હુકમનામું દ્વારા, તેના સ્વર્ગવાસી પતિના કાયદેસર રીતે પરણેલી પત્ની તરીકેનો અરજદારનો હોદ્દો પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યો હતો અને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ છૂટાછેડાની હુકમનામું રદ અને બાતલ કરવામાં આવી હતી.

ઉપરોક્ત લાભો અરજદાર પાસેથી જરૂરી દસ્તાવેજો મળ્યાની તારીખથી ૧૨ અઠવાડિયાના સમયગાળામાં અરજદારને ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે

છે અને સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે અરજદારને ચૂકવવામાં આવનાર સદર લાભોમાં કુટુંબ પેન્શન તેમજ તેના પતિના અવસાનની તારીખ એટલે કે ૨૪.૭.૨૦૧૮ થી તમામ પરિણામી લાભો સાથે અરજદારને બાકી નીકળતી રકમનો સમાવેશ થશે.

૯. ઉપરોક્ત નિર્દેશ સાથે, હાલની અરજી મંજૂર કરવામાં આવે છે. ઉપરોક્ત હદ સુધી રૂલ આત્યંતિક કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

પ્રત્યક્ષ બજવણીની પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

(નિરઝર એસ. દેસાઈ, ન્યાયમુર્તીશ્રી)

વિષય: છુટાછેડા નુ હુકમનામું રદ થયા બાદ વિધવાને કુટુંબ પેન્શન મેળવવાની હકદારી અંગેનો નિર્ણય

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used

for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.